

Agrarisch natuurbeheer ontwikkelt natuurwaarden niet

Agrarisch natuurbeheer draagt wel bij aan het behoud van natuurwaarden, maar niet aan de ontwikkeling ervan. Dat geldt voor de lichte maar ook voor de zware beheerpakketten. Dat is de uitkomst van een evaluatie van het agrarisch natuurbeheer door Alterra in opdracht van het Milieu- en Natuurplanbureau en de WOT Natuur & Milieu.

Het Milieu- en Natuurplanbureau voerde een ecologische evaluatie uit van het agrarisch natuurbeheer zoals dat is vastgelegd in het Programma Beheer en de regeling Staatsbosbeheer. Eén van de vragen die in deze evaluatie speelden is in hoeverre de botanische doelen voor graslanden worden gerealiseerd. De soortenrijkdom en de realisatie van natuurdoelen nemen toe met de zwaarte van het beheer. Echter, de ontwikkelingen over de



afgelopen twintig tot 25 jaar zijn zeer beperkt. Grofweg gesteld is de situatie constant gebleven, met uitzondering van het regulier agrarisch beheer waar een achteruitgang plaatsvindt. Het agrarisch natuurbeheer draagt dus wel bij aan het behoud, maar niet aan de ontwikkeling van natuurwaarden.

Op het gebied van beheer blijken meerdere problemen te spelen die vaak ontstaan door het landelijke, uniforme karakter van de regelingen. Externe factoren, waar de beheerder geen invloed op heeft, zoals vermesting en waterhuishouding, zorgen er soms voor dat doelen niet gehaald kunnen worden. Programma Beheer stelt landelijke doelen op die geen rekening houden met de eigenheid van gebieden. Een ander probleem is dat er zeker een relatie is tussen beheer en het verdwijnen van soorten. Voor het verschijnen van soorten is vaak echter meer nodig dan een goed beheer, bijvoorbeeld een goed ontwikkelde zaadbank of goede bereikbaarheid vanuit een nabijgelegen groeiplaats.

Het mogelijk maken van maatwerk kan een oplossing zijn, maar maakt tegelijk de uitvoering van de regelingen complexer. Wellicht brengt de overgang van de regeling van Rijk naar Provincies echter goede mogelijkheden met zich mee. /WB



Meer informatie

Melman, Th.C.P. et al., 2007. Veldonderzoek effectiviteit natuur-gericht beheer van graslanden. Ecologische effectiviteit regelingen natuurbeheer: Achtergrondrapport 2. WOT-rapport 56. WOT Natuur & Milieu, Wageningen.

Contact: dick.melman@wur.nl

Agrarische Natuurverenigingen versterken effectiviteit agrarisch natuurbeheer

Agrarische Natuurverenigingen die collectieve contracten afsluiten voor agrarisch natuurbeheer, nemen daarnaast meer maatregelen om het effect van die contracten te versterken. Dat is de opvallende uitkomst van een evaluatie van het Programma Beheer door CLM Onderzoek & Advies in opdracht van het Milieu- en Natuurplanbureau en de WOT Natuur & Milieu.

Het Milieu- en Natuurplanbureau heeft een ecologische evaluatie uitgevoerd van het agrarisch natuurbeheer zoals dat is vastgelegd in het Programma Beheer. Eén van de vragen die in deze evaluatie speelden, is hoe de activiteiten van Agrarische Natuurverenigingen (ANV's) en hun koepels kunnen bijdragen aan het vergroten van de ecologische effectiviteit van het Programma Beheer.

Uit de evaluatie blijkt dat ANV's die een collectief contract hebben afgesloten voor

weidevogel- en slootkantbeheer, meer maatregelen nemen om de effectiviteit van het agrarisch natuurbeheer te vergroten. Dit kunnen maatregelen zijn die direct een bijdrage leveren aan wat er in het veld gebeurt, zoals het afsluiten van contracten die ecologisch gezien op de juiste plaats liggen. En maatregelen die indirect bijdragen, zoals verbeteren van het kennisniveau door het geven van een cursus agrarisch natuurbeheer.

Provincies en het ministerie van LNV wordt dan ook aanbevolen meer collectieve contracten mogelijk te maken. Deze zouden zich niet alleen op weidevogel- en slootkantbeheer, maar ook op landschapselementen kunnen richten.

Agrarische Natuurverenigingen spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het Programma Beheer. Nederland telt tegen de 150 ANV's, waarvan ongeveer één op de tien agrariërs lid is. /WB

Meer informatie

Oerlemans, N. et al., 2007. Meerwaarde agrarische natuurverenigingen voor de ecologische effectiviteit van Programma Beheer. Ecologische effectiviteit regelingen natuurbeheer: Achtergrondrapport 3. WOT-rapport 52. WOT Natuur & Milieu, Wageningen.

Contact: Adriaan Guldmond, CLM
E-mail: guldmond@clm.nl

